

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Edukans
Postbus 1492
3800 BL Amersfoort

Directie Sociale Ontwikkeling
Afdeling Onderwijs en
Onderzoek

Postbus 200612500 EB Den
Haag
Nederland
www.minbuza.nl

Contactpersoon

Onze referentie
DSO/OO-461/11

Datum 18 november 2011

Betreft Uw brief van 3 november j.l. over de fondsenwervingsbijeenkomst van het
Global Partnership for Education

Geachte heer,

Naar aanleiding van de recente bijeenkomst in Kopenhagen van het *Global Partnership for Education (GPE)*, vraagt u in uw brief van 3 november jl. naar mijn visie op de internationale ontwikkelingen rond onderwijs en de mogelijkheden voor de Nederlandse overheid en voor maatschappelijke organisaties om onderwijs op de agenda te houden.

Nederlandse rol in het GPE

In uw brief verzoekt u Nederland zijn voortrekkersrol in het GPE aan te wenden om andere donoren aan te spreken op hun verantwoordelijkheid en de coördinatie tussen donoren te verbeteren. Zoals u weet, heb ik besloten tot een nieuwe committtering voor het GPE van EUR 120 miljoen in de periode 2011-2014. Nederland heeft dit bedrag tijdens de *Pledging Conference* in Kopenhagen op 8 november jl. formeel bekend gemaakt. Met een bijdrage van EUR 30 miljoen per jaar is Nederland nog altijd een belangrijke donor van dit fonds. Er was tijdens de bijeenkomst in Kopenhagen veel waardering voor de continuering van de Nederlandse ondersteuning van GPE ondanks een lagere prioriteit van onderwijs in het huidige kabinetsbeleid. Ook blijft Nederland binnen het GPE actief in de Bestuursraad en de Financiële Adviescommissie namens een kiesgroep met België, Luxemburg en Zwitserland. Daarbij zal Nederland zich vooral inspannen om de inzet van het GPE in fragiele staten en voor de scholing van meisjes te versterken.

De bijdrage van andere partners in het GPE

Ik ben zeer verheugd over de uitkomst van de bijeenkomst in Kopenhagen waar de bilaterale donoren een bedrag van USD 1,5 miljard hebben toegezegd aan het GPE, met een sterke toename van de bijdragen van het VK, Australië en Denemarken. Positief is tevens de allereerste concrete toezegging van de Verenigde Staten aan het GPE voor een bedrag van USD 20 miljoen. De Wereldbank ontkrachtte met klem dat het GPE de middelen van de International Development Association (IDA) voor basisonderwijs verdringt. Het lage IDA-allocationniveau voor basisonderwijs in 2010 blijkt een incident; in 2011 is het weer gestegen naar een gemiddeld niveau. De Wereldbank herhaalde haar belofte werk te blijven maken van de extra USD 750 miljoen die beschikbaar wordt gesteld voor basisonderwijs. Nog belangrijker dan de toezeggingen van donoren is het engagement van partnerlanden om de komende jaren minstens USD 2,2 miljard extra te investeren in basisonderwijs en daarbij vooral in te zetten op kwaliteitsverbetering en toegang voor meisjes.

De Nederlandse visie op onderwijs

Het thema onderwijs is niet langer een prioriteit in het Nederlandse ontwikkelingsbeleid. Dat betekent niet dat onderwijs volledig verdwijnt. Wel vindt er een verschuiving plaats van onderwijs als primaire doelstelling van beleid naar een ondersteunende rol om resultaten te behalen op de speerpunten. Voorbeelden daarvan zijn landbouwonderwijs voor voedselzekerheid, opleiding van technici voor watermanagement, seksuele voorlichting op scholen en een rol voor onderwijs bij vredesopbouw.

Ik hecht groot belang aan onderwijs als onderdeel van het beleid voor veiligheid en rechtsorde omdat in conflictgebieden de grootste achterstanden zijn te vinden. Om die reden heb ik in de Basisbrief aangegeven dat bij de bezuinigingen op onderwijs het UNICEF-programma *Education in Emergencies and Post Crisis Transition* wordt ontzien. Dit programma loopt eind 2011 af. In overleg met UNICEF is een vervolgfase ontwikkeld die zich scherper richt op het belang van onderwijs voor vredesopbouw en stabiliteit. Dit nieuwe vierjarige *Peacebuilding and Education* programma gaat begin 2012 van start.

De Nederlandse steun aan basisonderwijs wordt afgebouwd. Dat kan en moet zorgvuldig gebeuren, zoveel mogelijk in samenspraak met andere donoren en de partnerlanden. Hiermee is eerder ervaring opgedaan in Ethiopië, Mozambique en Rwanda, waar Nederland sinds 2008 de bijdragen aan nationale onderwijsplannen uitfaseert. De Nederlandse terugtrekking wordt daar voor een belangrijk deel gecompenseerd door extra bijdragen van andere donoren en investeringen van de ontwikkelingslanden zelf.

Daarnaast zie ik een grote rol voor het GPE als element in een verantwoorde afbouw van basisonderwijs. In de landen waar Nederland basisonderwijs uitfaseert, kan de inhoudelijke en financiële ondersteuning door het GPE bij de ontwikkeling en uitvoering van nationale onderwijsplannen een essentiële buffer bieden voor de Nederlandse terugtrekking. Op dit moment verleent het GPE financiële steun aan de (ex-)partnerlanden Benin, Burkina Faso, Ethiopië, Ghana, Jemen, Mali, Mozambique, Rwanda en Zambia. Deze landen zijn van plan na afloop van hun huidige allocatie een nieuwe aanvraag in te dienen. Aan Mali is bij de laatste aanvraagronde USD 41,7 miljoen toegekend, terwijl aanvragen voor Bangladesh, Uganda, Zambia en Burkina Faso staan gepland voor 2012. Bolivia, Kaapverdië, Indonesië, Suriname en Zuid-Afrika komen als midden-inkomenslanden niet in aanmerking voor het GPE.

Samenwerking met maatschappelijke organisaties

De GPE-bijeenkomst bevestigde het belang van een actief en betrokken maatschappelijk middenveld. Daarbij gaat het niet alleen om de aanzienlijke financiële bijdragen van de grote internationale ngo's voor onderwijs, maar breder om de rol van maatschappelijke organisaties in de lobby voor achtergestelde groepen en de monitoring van de toezeggingen van donoren en partnerlanden. Ook de actieve deelname van onderwijsvakbonden binnen het GPE is essentieel vanwege de rol die leerkrachten spelen bij het behalen van de internationale onderwijsdoelstellingen. Onlangs heeft de Inspectie Ontwikkelingssamenwerking en Beleidsevaluatie (IOB) van het ministerie van Buitenlandse Zaken een beleidsdoorlichting afgerond van de Nederlandse bijdrage aan onderwijs in de periode 1999-2009.

Deze studie *Education Matters – Policy review of the Dutch contribution to basic education* gaat ook in op de inbreng van maatschappelijke organisaties binnen onderwijs. IOB stelt dat het werk van ngo's op dit beleidsterrein vooral van belang is voor innovaties en voor het bereiken van moeilijk bereikbare doelgroepen, bijvoorbeeld door sterkere participatie van ouders, leerkrachten en leerlingen op schoolniveau. Ik zie dan ook een belangrijke, complementaire rol voor maatschappelijke organisaties op het gebied van onderwijs in conflictgebieden (speerpunt vrede en veiligheid) en in de koppeling van onderwijs voor meisjes en vrouwen aan activiteiten rond het speerpunt seksuele en reproductieve gezondheid en rechten. Om die reden stel ik voortzetting van de goede relaties tussen het ministerie en de Nederlandse partners binnen de *Global Campaign for Education* zeer op prijs.

Hoogachtend,

Ben Knapen
Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken